

ระเบียบวิธีวิจัย

ในการวิจัยเรื่อง "พัฒนาการและแนวโน้มของอุตสาหกรรมสื่อมวลชน : การวิเคราะห์บริษัท ผู้จัดการ จำกัด (มหาชน)" เป็นการวิจัยแบบวิเคราะห์เชิงพรรณนา (Descriptive Analysis) โดยใช้เอกสาร (Documentary Research) โดยการสัมภาษณ์ (Depth Interview)

1. แหล่งข้อมูลเอกสาร (Documentary Research)

การเก็บรวบรวมข้อมูลประกอบด้วยเอกสารปฐมภูมิและทุติยภูมิที่เกี่ยวข้อง ซึ่งได้มาจากการค้นคว้าเอกสารในห้องสมุดของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย และมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ห้องสมุดศาลากลางจังหวัดแห่งประเทศไทย รายงานสรุปผลการดำเนินงานประจำปี งานเขียนประเภทบทความ บทสัมภาษณ์บุคลากรหรือผู้ประกอบการด้านข่าวสารขององค์กรหนังสือพิมพ์ ข่าวจากสื่อสิ่งพิมพ์ต่าง ๆ ที่เผยแพร่เกี่ยวกับข้อมูลบริษัท ในเครือบริษัท ผู้จัดการ จำกัด (มหาชน)

2. แหล่งข้อมูลบุคคล (Depth Interview)

เป็นข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก ในเรื่องเกี่ยวกับวิสัยทัศน์ในการมองอุตสาหกรรมสิ่งพิมพ์โดยรวมและ บริษัท ผู้จัดการ จำกัด (มหาชน) จากบุคคลต่างๆ ดังนี้

1. คุณสนธิ ลิ้มทองกุล ประธานกรรมการบริษัท ผู้จัดการ จำกัด (มหาชน) วันที่ 6 ธันวาคม พ.ศ. 2537
2. ศ.ดร. ชัยอนันต์ สมุทวณิช ประธานมูลนิธิไชยยัง ลิ้มทองกุล และกรรมการบริษัท ผู้จัดการ จำกัด (มหาชน) วันที่ 21 ธันวาคม พ.ศ. 2537
3. คุณสุวัฒน์ ทองชนากุล บรรณาธิการอำนวยการ สำนักพิมพ์ผู้จัดการ วันที่ 8 ธันวาคม พ.ศ. 2537
4. คุณวิรัตน์ แสงทองคำ บรรณาธิการอำนวยการ กลุ่มผู้จัดการ วันที่ 20 ธันวาคม พ.ศ. 2537

5. คุณวิษณุ โขลิคกุล บรรณาธิการบริหารหนังสือพิมพ์ผู้จัดการรายสัปดาห์
วันที่ 15 ธันวาคม พ.ศ.2537
6. คุณขุนทอง ลอเสวีวานิช บรรณาธิการบริหารนิตยสารผู้จัดการรายเดือน
วันที่ 14 ธันวาคม พ.ศ.2537
7. คุณสมชัย วงศาภาคย์ บรรณาธิการบริหารหนังสือพิมพ์หุ้นไทยรายสัปดาห์
วันที่ 27 พฤศจิกายน พ.ศ.2537
8. คุณรุ่งมณี เมฆโสภณ ผู้อำนวยการโครงการวิทยุผู้จัดการ วันที่ 16 ธันวาคม
พ.ศ.2537
9. อาจารย์ชัยสิทธิ์ สมุทวณิช ผู้อำนวยการสถาบันฝึกอบรมนักข่าว บริษัทผู้จัดการ
จำกัด (มหาชน) วันที่ 25 พฤศจิกายน พ.ศ.2537
10. คุณนิรันดร์ ทองปาน บรรณาธิการบริหารหนังสือพิมพ์ผู้จัดการพร็อพเพอร์ตี้
วันที่ 28 พฤศจิกายน พ.ศ.2537
11. คุณสุชาดา สุขสวัสดิ์ ผู้อำนวยการฝ่ายทรัพยากรบุคคลกลาง บริษัทผู้จัดการ
จำกัด (มหาชน) วันที่ 16 ธันวาคม พ.ศ.2537
12. คุณมะลิวัลย์ เหมะ ผู้อำนวยการฝ่ายโฆษณาหนังสือพิมพ์ผู้จัดการรายสัปดาห์
บริษัทผู้จัดการ จำกัด (มหาชน) วันที่ 12 ธันวาคม พ.ศ.2537

นอกจากจะเก็บรวบรวมข้อมูลจากเอกสารและจากการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก
ผู้บริหารของหนังสือพิมพ์ผู้จัดการ จำนวน 12 คนแล้ว ยังได้เก็บรวบรวมข้อมูลจากการจัดเสวนา
ในหัวข้อ "แนวโน้มหนังสือพิมพ์ไทยในศวรรษหน้า" ซึ่งจัดขึ้นเมื่อวันที่ 23 กุมภาพันธ์ พ.ศ.2538
ที่คณะนิเทศศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ซึ่งการเสวนาครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อนำเอาข้อมูล
ความรู้ที่ได้จากการคาดการณ์แนวโน้มโดยนำมาประมวลเข้าด้วยกันเพื่อวิเคราะห์และนำเสนอใน
การวิจัยครั้งนี้ โดยได้เชิญผู้เชี่ยวชาญในการคาดการณ์แนวโน้มที่จะเกิดขึ้นในอุตสาหกรรม
หนังสือพิมพ์ และผู้ทรงคุณวุฒิในวงการหนังสือพิมพ์มาร่วมอภิปรายดังนี้

1. ผศ.ดร.สมชาย ภคภาสน์วิวัฒน์ อาจารย์ประจำคณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัย
ธรรมศาสตร์ นักวิเคราะห์แนวโน้มเศรษฐกิจและตลาดหลักทรัพย์ และนายกสมาคมสังคมศาสตร์
แห่งประเทศไทย

2. นายไพศาล ศรีจรัสจรรยา กรรมการผู้จัดการ บริษัทโพสค์ พับลิชซิ่ง จำกัด (มหาชน)
3. นายวิษณุ โชลิตกุล บรรณาธิการบริหารหนังสือพิมพ์ ผู้จัดการรายสัปดาห์ โดยมีคณาจารย์จากภาควิชาต่าง ๆ ในคณะนิเทศศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เข้าร่วมแสดงความคิดเห็น

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

1. การเก็บข้อมูลเอกสาร

เป็นการเก็บรวบรวมข้อมูลจากงานเขียน บทความ งานวิจัย และสิ่งพิมพ์ต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับอุตสาหกรรมสื่อสารมวลชน และข้อมูลของบริษัท ผู้จัดการ จำกัด (มหาชน) โดยใช้วิธี

 - 1.1 การทำบันทึก (Note Taking)
 - 1.2 การทำหนังสืออ้างอิง
2. การเก็บข้อมูลจากบุคคล

ในการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลคนสำคัญ (Key Informants) ใช้คำถามด้วยประเด็นต่าง ๆ ดังนี้

 1. วัตถุประสงค์การก่อตั้งบริษัทตลอดจนแนวนโยบาย และจุดยืนในการดำเนินงานของบริษัท
 2. การจัดโครงสร้าง การแบ่งสาขางาน การบริหารและขั้นตอนการดำเนินงานภายในบริษัท
 3. การกำหนดนโยบาย แผนงาน กลยุทธ์ ในการบริหารงานภายใน การผลิต และการจัดจำหน่าย
 4. ปัจจัยทางเศรษฐกิจ สังคม การเมือง และเทคโนโลยีมีผลกระทบต่อพัฒนาการของบริษัทอย่างไร
 5. แหล่งรายได้ขององค์กร อุปสรรคและปัญหาในการดำเนินงาน ตลอดจนลักษณะข่าวที่เหมาะสมสำหรับสื่อหนังสือพิมพ์เป็นอย่างไร

6. การแข่งขันที่เพิ่มสูงขึ้นภายในอุตสาหกรรมสิ่งพิมพ์ มีผลกระทบต่อการค้าเนิงานทางการผลิตข่าวและการจัดการทางธุรกิจอย่างไรบ้าง
 7. โครงสร้างบริหารภายในกองบรรณาธิการเป็นอย่างไร
 8. ปัจจัยที่มีผลต่อการเลือกซื้อโฆษณาของกลุ่มโฆษณาและเจ้าของสินค้า และการกำหนดราคาขายโฆษณาคืออะไรบ้าง
 9. กลุ่มนายทุน เจ้าของ และผู้เกี่ยวข้องในธุรกิจ สามารถสร้างเงื่อนไขในการผลิตและการดำเนินธุรกิจได้อย่างไรบ้าง
 10. สาเหตุและปัจจัยที่เอื้อต่อการขยายธุรกิจ
 11. วัตถุประสงค์ของการเข้าตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย
 12. การใช้ทุนที่ได้จากการเข้าตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยไปขยายในธุรกิจใดบ้าง
 13. ปัจจัยอะไรบ้างที่จะช่วยเอื้อให้การขยายตัวบรรลุผลสำเร็จ
 14. ลักษณะการขยายตัวมีความเหมือน หรือต่างจากอุตสาหกรรมสื่อมวลชนอื่นๆ อย่างไร และเพราะเหตุใด
 15. รายได้จากการขายเนื้อที่โฆษณากับยอดจำหน่ายจริงของอุตสาหกรรมสิ่งพิมพ์ มีสัดส่วนเท่าไร
 16. สำหรับผู้ต้องการเข้ามาประกอบอุตสาหกรรมสิ่งพิมพ์รายใหม่ จะต้องใช้เงินลงทุนเท่าไร
 17. แนวโน้มของอุตสาหกรรมสิ่งพิมพ์ในอนาคต ในแง่การลงทุนผู้ประกอบการ รายได้ บุคลากร อัตราการเติบโต ตลอดจนปัญหาและอุปสรรค โดยเลือกประเด็นคำถามที่เกี่ยวข้องและตรงกับความรู้ และทักษะของผู้ให้สัมภาษณ์แต่ละคน
- ระยะเวลาในการวิจัย

การเก็บข้อมูลเอกสารจะทำการศึกษาเอกสารตั้งแต่เดือนสิงหาคม พ.ศ.2526 จนถึงเดือนตุลาคม พ.ศ.2537 (ก่อนการเปลี่ยนชื่อเป็นบริษัท แมแนเจอร์ มีเดียกรุ๊ป จำกัด (มหาชน))

ระยะเวลาในการสัมภาษณ์บุคคล จะใช้เวลาทำการสัมภาษณ์ประมาณ 2 เดือน นับตั้งแต่วันที่ 1 เดือนพฤศจิกายน พ.ศ.2537 - วันที่ 30 เดือนธันวาคม พ.ศ.2537

การประเมินผลข้อมูลใช้เวลา 2 เดือน หลังจากการเก็บข้อมูลและการสัมภาษณ์เสร็จสิ้น คือตั้งแต่วันที่ 1 เดือนมกราคม - 28 เดือนกุมภาพันธ์ พ.ศ.2538

การตรวจสอบข้อมูล

เมื่อทำการรวบรวมข้อมูลทั้งหมดแล้ว ผู้วิจัยได้ทำการตรวจสอบข้อมูลใน 2 ลักษณะ ดังนี้

1. ข้อมูลประเภทเอกสาร

ในการตรวจสอบความน่าเชื่อถือของข้อมูลประเภทเอกสาร ผู้วิจัยใช้วิธีการตรวจสอบข้อมูลประเภทเดียวกัน จากแหล่งข้อมูลหลายๆ แหล่ง โดยตรวจสอบในรายละเอียดเกี่ยวกับชื่อบุคคล สถานที่ ชื่อหนังสือ ผู้เขียน เพื่อเปรียบเทียบหาความถูกต้องสอดคล้องกันของข้อมูล

2. ข้อมูลประเภทบุคคล สามารถตรวจสอบความน่าเชื่อถือได้ 2 วิธี

2.1 ตามคำถามเดียวกันหลาย ๆ คน และตรวจสอบดูว่าข้อมูลที่ให้ตรงกันหรือไม่ ในกรณีที่ข้อมูลขัดแย้งกัน ต้องใช้วิธีตรวจสอบเพิ่มเติมจากข้อมูลที่ได้จากเอกสารอื่นๆ และใช้ดุลยพินิจวิเคราะห์ว่าข้อมูลของใครน่าเชื่อถือกว่ากัน

การถามคำถามเดียวกันหลายๆ คนนี้ นอกจากจะช่วยตรวจสอบความผิดพลาดของข้อมูลแล้วยังช่วยเพิ่มเติมรายละเอียดของเรื่องได้ด้วย

2.2 ตามซ้ำ หรือสัมภาษณ์ซ้ำ คือการถามคำถามเดิมกับคนเดิมในช่วงเวลาที่ห่างออกไป เป็นการตรวจสอบดูว่าเมื่อเวลาเปลี่ยนแปลงไป ข้อมูลที่เคยให้ไว้จะเหมือนเดิมหรือไม่ แล้วนำข้อมูลที่ได้อีกมาเปรียบเทียบกัน เพื่อเป็นการตรวจสอบความถูกต้องตรงกันของข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูล

นำข้อมูลที่ได้จากการเก็บรวบรวมข้อมูลเอกสาร จากการสัมภาษณ์ และจากการเสวนา มาวินิจฉัย ตีความ จัดลำดับ และประมวลเข้าด้วยกัน โดยใช้แนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง มาเป็นกรอบในการวิเคราะห์ เพื่อให้เห็นภาพรวมของอุตสาหกรรมสื่อมวลชน โดยเฉพาะอุตสาหกรรมสิ่งพิมพ์

การนำเสนอข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ จะนำเสนอผลการศึกษาออกเป็น 2 ส่วน คือ

1. เสนอผลการวิจัยในส่วนที่เกี่ยวกับพัฒนาการในเรื่องของจุดกำเนิดของบริษัท ผู้จัดการ จำกัด (มหาชน) กระจายตัวของธุรกิจทั้งในธุรกิจสื่อ และธุรกิจอื่น ตลอดจนการใช้ทุนที่ได้จากการระดมในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย โดยในการนำเสนอจะเน้นการวิเคราะห์ไปที่ผู้ทำการวางแผน กำหนดกลยุทธ์ นโยบายและแผนงานในการดำเนินงาน

2. เสนอผลการวิจัยในส่วนของแนวโน้มของอุตสาหกรรมสื่อมวลชน แนวโน้มของบริษัท ผู้จัดการ จำกัด (มหาชน) ตลอดจนการประเมินผลกระทบที่เกิดขึ้น

ทั้งนี้เพื่อให้ได้ภาพของการขยายตัว และอธิบายถึงปัจจัยที่เอื้อต่อการขยายตัวนั้น ๆ อันจะเป็นแนวทางในการอธิบายอุตสาหกรรมสื่อมวลชนอื่น ๆ และสามารถนำมาใช้พัฒนาบริษัท ผู้จัดการ จำกัด (มหาชน) ต่อไป

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย